

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

1 (16)

2014-12-11

Dnr: 551-1446-14
Anl.nr: 1980-90-028

██████████
Kinsta Gård
Kinsta 27
725 95 Västerås

Kungörelsedelgivning

Tillstånd till djurhållning för svinproduktion på fastigheten Kinsta 3:1 i Västerås kommun

*Verksamhetskod 1:10 enligt 2 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251).
IED-kod 6.6b enligt bilaga 1 till direktiv 2010/75/EU.
2 bilagor*

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken, ██████████, med organisationsnummer ██████████, tillstånd till djurhållning för svinproduktion på fastighet Kinsta 3:1 i Västerås kommun.

Tillståndet gäller för djurhållning omfattande högst 6 000 platser för slaktsvin och 750 platser för suggor.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering av gödselmedel ska ske på ett sådant sätt att läckage och spill, förorening av yt- eller grundvatten samt olägenheter för närboende så långt som möjligt begränsas.
3. Spridning av gödselmedel ska grundas på aktuell markkartering och anpassas till grödans behov. Markkartering av egen spridningsareal ska ske minst vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas minst en gång vart tredje år.
4. På jordar som uppnått högsta och näst högsta fosforklass, P-AL klass V och klass IVB, får ingen ytterligare fosfor tillföras.
5. Spridning av gödselmedel får inte ske närmare vattenförande dike, d.v.s. dike som vid spridningstillfället inte är torrt, än 5,5 meter. Längs kant mot, på topografiska kartan blåmarkerade, sjöar, vattendrag och diken ska en

permanent bevuxen skyddszon på minst 5,5 meter lämnas. Skyddszonerna ska vara ogödslade och får inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel. Skyddszonerna får brytas för nyinsådd högst en gång vart femte år eller efter godkännande av tillsynsmyndigheten. Skyddszonernas bredd ska mätas från dikets övre kant (delegation).

6. Tidpunkten för spridning av gödselmedel ska väljas så att förluster av växtnäring och olägenheter för närboende minimeras. Spridningen ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Vid spridning på obevuxen mark ska myllning eller nedbrukning ske så snart som möjligt och senast inom 4 timmar.
7. Spridning av gödselmedel och kemiska bekämpningsmedel får inte ske närmare enskild vattentäkt än 25 meter utan godkännande från tillsynsmyndigheten (delegation).
8. Spridning av flytande organiska gödselmedel ska ske med bandspridning eller annan, ur miljösynpunkt, likvärdig eller bättre spridningsteknik.
9. Djupströgödsel ska lagras på tät platta. Avrinning från plattan ska avledas till flytgödselbrunnarna.
10. Lagringsbehållare för flytgödsel ska vara försedda med fast eller flytande tak senast två år efter att detta tillstånd tagits i anspråk.
11. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkt under tak och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.
12. Flytande kemiska produkter och farligt avfall ska, utöver vad som följer av punkt 11, förvaras på tät, invallad yta eller motsvarande skydd som tillsynsmyndigheten kan tillåta. Invallningen ska rymma en volym som motsvarar den största behållarens volym plus minst 10 % av summan av övriga behållares volym. Skyddsanordningar ska vara färdigställda senast 1 år efter att detta beslut vunnit laga kraft, eller den tidpunkt som tillsynsmyndigheten beslutar (delegation).
13. Buller från verksamheten ska begränsas så att den ekvivalenta ljudnivån utomhus vid bostäder inte överstiger följande begränsningsvärden:
50 dB(A) dagtid vardagar (kl. 07.00-18.00)
45 dB(A) kvällstid (kl. 18.00-22.00),
samt lördag, söndag och helgdag (kl. 07.00-18.00)
40 dB(A) nattetid samtliga dygn (kl. 22.00-07.00)

Den momentana ljudnivån får nattetid vid bostäder inte överstiga 55 dB(A).

Kontroll ska ske så snart det har skett stora förändringar i verksamheten eller på tillsynsmyndighetens begäran. Angivna begränsningsvärden ska kontrolleras genom omgivningsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar.

14. Verksamheten ska inge ett förslag på kontrollprogram till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet vunnit laga kraft.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

- a) Brytning av skyddszoner för nyinsådd (villkor 5)
- b) Gödselmedel- och bekämpningsmedelsanvändning i närheten av enskild vattentäkt (villkor 7)
- c) Kemikalier (villkor 12)

Uppskjutna frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter med stöd av 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken upp fastställandet av slutliga villkor som ska gälla för ytterligare åtgärder för att minska fosforläckaget från den egna brukade åkermarken.

Bolaget ska under provotiden genomföra följande utredningar.

- U1. Utredda möjliga åtgärder för att minska fosforläckaget från den egna brukade åkermarken. Utredningen ska belysa de åtgärder som tas upp i Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns åtgärdsprogram för Sagaåns avrinningsområde. De tekniska och ekonomiska konsekvenserna av att genomföra åtgärderna ska redovisas utifrån verksamhetens förutsättningar.

Utredningen med förslag till slutliga villkor ska lämnas till Miljöprövningsdelegationen senast den 1 oktober 2015.

Igångsättningstid

Den med tillståndet utökade verksamheten ska ha satts igång senast 7 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen bifaller sökandens yrkande om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Vestmanlands läns tidning, (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Sökanden bedriver idag anmälningspliktig smågrisproduktion med en besättning på 750 suggor. Verksamheten föder årligen upp uppemot 20 000 smågrisar. När smågrisarna avvants från suggan lämnar de gården och föds upp i tillväxtstall och slaktsvinstall på andra gårdar. Den tillståndssökta utökningen innebär att hela uppfödningen integreras till Kinsta Gård. Utökningen innebär att två nya slaktsvinstall med plats för 6 000 slaktsvin kommer att byggas.

Samråd

Myndighetssamråd hölls den 8 oktober 2012. Närboende och särskilt berörda informerades via informationskrivelse och annons i Vestmanlands läns tidning.

Länsstyrelsen i Västmanlands län meddelade i beslut, dnr 551-4798-12, den 14 december 2012 att den planerade verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 23 augusti 2013. Ansökan skickades in på nytt den 3 mars 2014 efter det att ett utökat samråd genomförts. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i Vestmanlands läns tidning och har remitterats till Miljö- och konsumentnämnden i Västerås Stad och Länsstyrelsen i Västmanlands län. Yttranden har kommit in från båda myndigheterna. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Sökanden yrkar på ett verkställighetsförordnande för utökningen. För att minimera olägenheter såsom lukt, som kan verka störande för omgivningen och pga. smittorisker, föreslår sökanden ett skyddsavstånd till produktionsanläggningen om 500 meter.

Åtaganden

Sökanden åtar sig att mylla eller bruka ner gödseln inom 4 timmar efter spridning. Sökande åtar sig att täcka gödselbrunnarna. Åtagandet omfattar inte satellitlagringsbrunnarna.

Förslag till villkor

Sökanden har inte uttryckligen formulerat förslag till villkor men anger att ”villkoren är att tillämpa BAT i alla led”.

Sökandens beskrivning av verksamheten

På Kinsta Gård har det bedrivits smågrisproduktion sedan slutet av 1970-talet. Verksamheten har expanderat kontinuerligt och motsvarar idag en besättning på 750 suggor (250 djurenheter) i produktion. Kinsta Gård producerar närmare 1 procent av Sveriges årsproduktion av smågrisar. När smågrisarna avvants från suggan lämnar

de gården och föds upp i tillväxtstall och slaktsvinstall på andra gårdar. Sökanden avser med den tillståndssökta utökningen plocka hem smågris- och slaktsvinsuppfödningen till gården. Minskade transporter innebär mindre påfrestningar både på grisarna och på miljön. Detta kräver en utbyggnad med 6 000 slaktsvinsplatser, motsvarande 600 djurenheter. Utökningen kommer att ske etappvis och beräknas vara fullt utbyggd 2021. I verksamheten bedrivs även konventionell växtodling och entreprenadverksamhet.

Miljökonsekvensbeskrivning

Lokalisering

Den tänkta platsen för nybyggnation har ett mycket strategiskt läge i förhållande till befintlig produktion. Slaktsvinsuppfödningen bör lokaliseras nära den befintliga produktionen för att minska transporter, utbyggnad av vägar, vatten och avlopp mm. Sökanden har utrett en alternativ lokalisering i anslutning till stamfastigheten. Den alternativa lokaliseringen har ett flertal bostäder inom en radie på 500 meter och ligger längre ifrån suggstallarna. Alternativet innebär större kostnader i form av uteblivna samordningseffekter.

Området omfattas varken av detaljplan eller översiktsplaner. Det finns inga allmänna intressen som påverkas av den planerade utökningen. Cirka 200 meter ifrån de planerade slaktsvinstallarna ligger våtmarken Björkkärret. Verksamheten bedömer att avrinningsförhållandena är sådana att ett eventuellt utsläpp från gården inte når våtmarken.

Gödselhantering

Gödseln hanteras och kommer troligtvis fortsätta hanteras både som fast- och flytgödsel. I de planerade slaktsvinstallarna kommer gödseln att hanteras som flytgödsel. Fastgödseln (djupströgödsel) lagras på tät platta vid stallarna och rymmer 1 050 m³. Flytgödselbrunnen har en volym om 2 200 m³ och är täckt med stabilt svämtäcke. Utöver lagringen på Kinsta gård har verksamheten satellitlagring på fyra gårdar. Den totala volymen som satellitlagras är 5 550 m³, där 4 500 m³ utgörs av flytgödsel.

Utökningen kommer att innebära krav på ökad lagringskapacitet. För att öka flexibiliteten i lagringen planerar verksamheten för en lagringsvolym som motsvarar 12 månaders produktion, totalt 15 600 m³. Verksamheten har för avsikt att montera tak på alla brunnar, vilket innebär att nederbörds mängden kan räknas bort från lagringsvolymen. Takkonstruktionerna kommer eventuellt bli i betong med bärande konstruktion i mitten. Ammoniakreduktionen kan enligt Greppa näringen bli 90-95%. Kostnaden för tak, beroende på typ av konstruktion, ligger på ca 1,5 Mkr för en behållare om ca 5 000 m³. Sökanden har i efterhand förtydligat att åtagandet inte omfattar satellitbrunnarna.

Den producerade gödseln motsvarar efter utökning en spridningsareal på ca 912 ha, beräknat utifrån en genomsnittlig maxgiva på 22 kg fosfor per hektar och år. Verksamheten har idag 215 hektar under eget bruk och spridningsavtal för ytterligare 363 ha. Diskussioner pågår för att utöka både den arrenderade arealen och arealen under spridningsavtal. Gödselspridningen kommer att läggas ut på

entreprenad. Sökanden strävar efter att anlita entreprenörer med bästa tillgängliga teknik för att minimera växtnäring förluster.

Utsläpp till vatten

Verksamhetens mark avvattnats till Lillån. Lillån har måttlig ekologisk status där kvalitetsfaktorn påväxt-kiselalger är utslagsgivande. Påväxt-kiselalger används inom vattenförvaltningens arbete som indikation på övergödning. Sökanden har i ansökan listat ett flertal åtgärder som verksamheten vidtar för att minska näringsläckaget till Lillån. Verksamheten använder sig bl.a. av reducerad jordbearbetning, nedmyllning av gödseln inom fyra timmar samt håller en minst åtta meter obesprutad och ogödslad skyddszon mot vattendrag. En markkartering kommer att göras under 2014. Markkarteringen får utvisa om det finns behov av strukturkalkning.

Sökanden uppskattar, utifrån schablonvärden, näringsläckaget från den totala spridningsarealen till 1432 kg kväve och 365 kg fosfor per år. Verksamheten tillämpar idag minst 8 meters skyddsavstånd till bostäder och vattentäkter vid spridning av gödsel och 12 meters skyddsavstånd vid spridning av bekämpningsmedel.

Tvättvattnet leds i dag till de befintliga gödselbassängerna och kommer efter utbyggnad att avledas till flytgödselbassängerna. Sökanden uppskattar volymen tvättvatten för den tillståndssökta verksamheten till 420 m³ per år.

Utsläpp till luft

Ammoniakförlusterna från verksamheten har beräknats enligt schablon med 3,6 kg per slaktvinsplats och år och 15 kg per saggplats och år. Totalt blir det 32 850 kg ammoniak per år för hela besättningen.

Gödselbrunnar kommer att förses med tak vilket bidrar till att minska ammoniakavgången. Verksamheten återvinner värme ur gödseln i de befintliga stallarna. Tekniken har fungerat bra och värmeåtervinning planeras även för de nya stallarna. Åtgärden bidrar utöver att minska energibehovet till att minska ammoniakavgången genom att sänka temperaturen i gödseln.

Lukt

Luktolägenhet kommer att förebyggas genom anpassad spridning efter vindstyrka. Spridning sker inte på helgdagar. Tak på gödselbrunnar och värmeåtervinning ur gödseln bidrar till minskade luktproblem.

Energi

Den befintliga verksamheten förbrukar 300 000 kWh per år. Sökanden uppskattar att den utökade verksamheten kommer att förbruka ca 500 000 kWh per år. Omkring 20 % av den framtida energiförbrukningen kommer ifrån värmeåtervinning ur gödseln och resterande del från bergvärme. Stödvärme i form av elvärme finns i tillväxtavdelningen.

Transporter

Utökningen kommer att föra med sig ökade fodertransporter och transporter av slaktsvin. Ökade gödselmängder innebär också fler transporter i samband med gödselspridningen. Personaltransporter och transport av foder och grisar till tillväxt- och slaktsvinstallarna kommer att upphöra i och med utökningen. Transporter till och från anläggningen sker via väg 722 och 703.

Buller

De viktigaste bullerkällorna är ventilationsfläktar och foderskruvar, ljud vid in- och uttransport av foder och transporter i samband med gödselspridning. Torkning av spannmål i spannmålstorcken sker ett fåtal nätter per år. Bullret från torken har reducerats med isolering. Närliggande hus tillhör gården.

Kemikalier och avfall

Kemikaliehanteringen består idag av diesel, oljor, smörjfett och virkon. Någon ytterligare kemikalieanvändning planeras inte. Växtskyddsmedel förvaras inte på gården, tjänsten köps istället in.

De viktigaste avfallstyperna i verksamheten är döda djur, farligt avfall t.ex. batterier, läkemedelsförpackningar och övrigt avfall såsom spilloljor och emballage. Avtal finns med Svensk Lantbrukstjänst för kadaverhanteringen och för övrigt avfall finns avtal med Nemax. Plastsäckar och medicinförpackningar återvinns efter omhändertagande. Döda djur förvaras i avsedd container med lock i väntan på borttransport.

Utfodring

Verksamheten planerar för ett eget foderkök. Med egen tillverkning av foder kan fasutfodring tillämpas optimalt. Enzymet fytas kommer att tillföras fodret för att förbättra smältbarheten hos fosfor. Fytas kan minska mängden fosfor i träcken med 25-30%.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västmanlands län har lämnat ett yttrande och anför i huvudsak följande. I flera delar är det otydligt hur verksamheten slutligen kommer att utformas och vilka åtaganden som sökanden gör.

Den berörda vattenförekomsten är kraftigt övergödd och riskerar att inte klara miljökvalitetsnormen god ekologisk status 2021. För vattenförekomsten finns ett stort reduktionsbehov av fosfor (ca 50 %). Länsstyrelsen anser att det är angeläget att bolaget vidtar åtgärder i syfte att minska läckaget av fosfor till Lillån. Länsstyrelsen anser därför att följande villkor bör föreskrivas verksamheten.

- Spridning av stallgödsel och biogödsel ska grundas på aktuell markkartering avseende växttillgängligt fosfor (P-AL) och anpassas till grödans behov. Markkartering ska göras minst vart tionde år. På mark som uppnått de högsta fosforklasserna (P-AL klass IV B samt V) får ingen ytterligare fosfor

tillföras. Markkartering ska ske i enlighet med Jordbruksverkets råd och riktlinjer.

- Strukturkalkning ska ske på åkermark med en lerhalt >25 %. En kalkprodukt med ett definierat innehåll av bränd eller släckt kalk ska användas. Givan ska motsvara minst 1000 kg bränd eller släckt kalk/ha. All areal ska strukturkalkas inom fyra år och därefter ska strukturkalkning ske minst vart 20:e år.
- Rensning av öppna diken samt täckdikning ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan arbeten påbörjas. Tillsynsmyndigheten får föreskriva villkor om skyddsåtgärder i samband med rensning av öppna diken och vid täckdikning i syfte att minska utsläpp av näringsämnen via dräneringssystemet.

Fastställandet av vilka ytterligare villkor som ska gälla för åtgärder för att minska fosforläckaget från den egna brukade åkermarken bör skjutas upp under en provotid då bolaget bör genomföra följande.

- Utredda möjliga lösningar för att anlägga anpassade skyddszoner.
- Utred möjliga lösningar för att anlägga dammar som samlar fosfor (sedimentationsdammar).

Utredningen bör belysa tekniska och ekonomiska förutsättningar för föreslagna lösningar och anpassas efter situationen inom området. Utredningen bör redovisas till prövningsmyndigheten. Slutliga villkor bör fastställas av Miljöprövningsdelegationen.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämnden i Västerås Stad har lämnat ett yttrande och anför i huvudsak följande. Nämnden beslutar att tillstyrka ansökan om tillstånd förutsatt att nedanstående punkter beaktas.

- Längs kant mot vattendrag ska på åkermark lämnas en ständigt bevuxen skyddszon. Skyddszonen ska antingen vara 6 meter eller behovsanpassad. Skyddszonen får varken gödslas eller besprutas med kemiska bekämpningsmedel.
- Spridning av stallgödsel får inte ske närmare 2 meter från dike.
- Jordbearbetning av åkermark får inte ske på sådant sätt att jord riskerar att hamna i vattendrag eller diken. Plöjning eller liknande får inte ske över dikeskant.
- Spridning av gödsel ska grunda sig på aktuell markkartering avseende växttillgängligt fosfor (P-AL). Markkartering ska göras minst vart tionde år. På jordar som uppnått de högsta fosforklasserna (P-AL klass 4 B samt 5) får ingen ytterligare fosfor tillföras.
- Företaget ska ha faktisk och juridisk rådighet över de lagringsutrymmen som krävs för att uppfylla 10 månaders lagringskapacitet för stallgödsel.

Nämnden upplyser om att verksamheten bedrivs i enlighet med beslut om försiktighetsmått daterat den 30 augusti 2010. Nämnden anser att det är angeläget att Gunnel Eriksson som verksamhetsutövare ska kunna fatta ekonomiska beslut med avseende på lagringsutrymmenas funktion och underhåll. Nämnden saknar uppgifter om hur tvätthallen kommer att användas och tvättvattnets egenskaper.

Sökandens bemötande av yttranden

Sökanden anför i huvudsak följande. Sökanden anser inte det är rimligt att företaget ska ha faktisk och juridisk rätt över gödsellagringsutrymmen på en annan gård. Om man hyr en anläggning på en annan fastighet har man inte faktisk och juridisk rätt över anläggningen. Det måste räcka med hyres- alt. arrende avtal. Det är självklart för företaget att medverka till en minskning av övergödningen, vilket redan görs med kantzoner och behovsprövad gödsling och bekämpning. Tvätthallen kommer att bestå av en högtryckstvätt med oljeavskiljare av klass 1. Tvättvattnet består bara av vatten, inga kemikalier används. Vattnet kommer att ledas ut i en gödselbrunn.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Tillståndet omfattar djurhållningen, den växtodling som sker inom ramen för verksamheten samt lagring och spridning av gödselmedel. För det fall att gödseln avyttras har sökanden endast genom avtal möjlighet att ställa krav på hur den avyttrade gödseln sprids. Sökanden kan, enligt Miljöprövningsdelegationens uppfattning, inte hållas ansvarig för eventuella olägenheter som uppstår vid spridning på annan mark än den som verksamheten själv brukar. Krav i samband med spridningen av den avyttrade gödseln bör istället ställas gentemot mottagaren.

Verksamheten har yrkat på 500-meters skyddsavstånd till anläggningen. Frågan ligger utanför den här prövningen. Nya bygglov prövas av byggnadsnämnden i särskild ordning. Behandling av sanitärt avloppsvatten tas inte heller upp i denna prövning utan hanteras i särskild ordning av tillsynsmyndigheten.

Tillståndet ska gälla tillsvidare. Med stöd av 22 kap. 28 § miljöbalken förordnar Miljöprövningsdelegationen att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Miljöbalkens mål och miljömålen

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken syftar bestämmelserna i balken till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer

tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Av de nationella och regionala miljömålen kommer verksamheten främst att påverka miljömålen ”Ingen övergödning”, ”Ett rikt odlingslandskap” och ”bara naturlig försurning”. Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den planerade verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål eller miljömålen.

De allmänna hänsynsreglerna

Enligt 2 kap. 1 § miljöbalken är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av 2 kap. iakttas. Detta gäller när frågor om tillåtlighet och tillstånd prövas samt vid tillsyn enligt miljöbalken.

Miljöprövningsdelegationen gör bedömningen att sökanden visat att verksamheten kommer att bedrivas i enlighet med de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken.

Val av plats

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta möjlig intrång och olägenhet för människornas hälsa och miljön. I paragrafens tredje stycke anges att ett tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900). Den befintliga och utökade verksamheten ligger enskilt i jordbruksbygd. Närmsta närboende finns 300 meter från anläggningen. Det har inte framkommit några negativa synpunkter på den planerade utökningen, varken vid samråd eller efter kungörelse. Miljöprövningsdelegationen kostaterar att verksamhetsområdet inte omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. Delegationen finner att sökanden visat att huvudlokaliseringen är lämplig och i övrig förenlig med bestämmelserna i 2 kap. 6 § miljöbalken.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt 2 kap. 7 § andra stycket miljöbalken ska de krav ställas som behövs för att följa en miljö kvalitetsnorm. Enligt 5 kap. 3 § miljöbalken ska myndigheter och kommuner ansvara för att miljö kvalitetsnormer följs. Regeringen har i luftkvalitetsförordningen (2010:477) fastställt miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, bly, bensen, partiklar och ozon. Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt har, med stöd av förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön, beslutat om miljö kvalitetsnormer för ytvatten- och grundvattenförekomster. Flera villkor i detta beslut syftar till att minska växtnäringläckaget. Miljöprövningsdelegationen finner trots detta att det inte kan uteslutas att verksamheten, om inga ytterligare åtgärder vidtas, kan bidra till att miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsten Lillån, god ekologisk status 2021, överskrids. Se vidare under uppskjutna frågor.

Bästa tillgängliga teknik

Av 13 § industriutsläppsförordningen (2013:250) följer att Europeiska IPPC-byråns BAT-slutsatser (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprovning. Detta gäller även för slutsatser i BREF-dokument (BAT Reference Document) framtagna under IPPC-direktivet, dock endast i fråga om slutsatser utan utsläppsvärlden. BREF-dokument framtagna under IPPC-direktivet ersätts successivt av slutsatser enligt IED-direktivet för respektive bransch.

Sökanden har uppskattat ammoniakavgången från verksamheten med hjälp av schabloner. De värden som används överstiger med marginal de BAT-Associated Emission Levels (BATAEL) på 2,5 kg ammoniak per djurplats som presenteras i det nya utkastet till BREF-dokument för branschen intensive rearing of poultry and pigs. Problemet är inte unikt för verksamheten utan är en följd av att svensk djurhållning i större utsträckning använder sig av djupströbäddar och mindre andel spaltgolv, vilken är den teknik som använts som modell för BATAEL-värdena. Här uppstår en konflikt mellan djuromsorg och miljöhänsyn.

Sökanden har åtagit sig att täcka gödselbrunnarna och även att tillvara ta värmen i gödseln genom värmeåtervinning. Båda dessa åtgärder bidrar till att minska ammoniakavgången och är att anse som BAT. Den reducerade effekten har inte beaktats i de beräkningar sökanden presenterat. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivs i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Villkor

Miljöprövningsdelegationen anser att villkor ska föreskrivas avseende hantering av gödselmedel, avfall, kemikalier och buller. Avgörande för villkoren är bedömningen i 2 kap. 7 § miljöbalken. Här anges det att de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. och lokaliseringsprincipen i 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Verksamheten ligger i nitratkänsligt område enligt förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Åtgärder som syftar till att minska förluster av kväve och fosfor är angelägna både ur miljö- och hushållningssynpunkt. Verksamheten ska enligt förordningen ha utrymme för lagring av stallgödsel, flyt- och fastgödsel, som minst motsvarar en gödselproduktion på tio månader. Verksamheten har i ansökan redogjort för hur man i dagsläget uppfyller, och i utökningen planerar för, tillräcklig lagringskapacitet. Satellitlagringen räknas i ansökan till den tillgängliga lagringskapaciteten. Förordningen måste förstås som att verksamheten ska förfoga över lagringsutrymme och i förlängningen ha möjlighet att efterleva krav på t.ex. täckning från en provningsmyndighet eller underhåll från en tillsynsmyndighet. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att om verksamheten vill tillgodoräkna sig lagringskapaciteten i satellitbrunnarna, måste man också vara beredd på och ha möjlighet att efterleva sådana krav. Saknas förutsättningar för detta i det aktuella fallet måste verksamheten tillgodose lagringsbehovet på annat sätt. Miljöprövnings-

delegationen ser inga skäl till att ställa hårdare krav än vad som följer av förordningen eller dubbelreglera lagringskapaciteten genom villkor.

Miljöprövningsdelegationen har vid handläggning av detta ärende beaktat energi, förorenad mark, risk för haverier och nedläggning av verksamheten men inte bedömt det motiverat med särskilda villkor i dessa frågor.

Gödselhantering (villkor 2-9)

Gödselhantering kan ge upphov till olägenhet för människors hälsa och miljön, bl.a. i form av lukt, flugor, förorening av yt- och grundvatten m.m. Verksamheten ska så långt som möjligt verka för att olägenheter för människors hälsa och miljön inte uppstår. Miljöprövningsdelegationen finner inte det motiverat att villkora om generella skyddsavstånd till bostäder vid spridning av gödselmedel utan bedömer det tillräckligt att föreskriva att hanteringen av gödselmedel ska ske på ett sådant sätt att olägenheter för närboende så långt som möjligt begränsas.

Rätt dosering av gödselmedel är nödvändigt för god hushållning. För detta behövs kännedom om markens och gödselns näringsinnehåll samt grödans behov av näringsämnen. Miljöprövningsdelegationen bedömer att växtnärbalanser bör upprättas minst en gång vart tredje år och att markkartering bör ske vart 10:e år.

Jordbruksverkets riktlinjer för gödsling och kalkning år 2014 anger att fosforgödsling inte är ekonomiskt motiverat på marker inom fosforklass IVB och V. Endast för potatis, sockerbeter och fodermjäs kan undantag vara motiverade. Det har i ansökningsprocessen inte framkommit några uppgifter om mark- eller odlingsförhållanden som skulle få Miljöprövningsdelegationen att komma fram till en annan bedömning. Den berörda recipienten riskerar att inte klara miljökvalitetsnormen god ekologisk status år 2021. Länsstyrelsen i Västmanlands län har genomfört en övergödningskartering som visar att de finns ett stort reduktionsbehov av fosfor (ca 50 %) för vattenförekomsten. Som framgår ovan har myndigheter vid prövning och tillsyn en skyldighet att verka för att miljökvalitetsnormerna uppfylls. Miljöprövningsdelegationen anser att det i det aktuella fallet inte är miljömässigt eller ekonomiskt försvarbart att fosforgödsla marker inom fosforklass IVB och V. Delegationen har mot bakgrund av det ovanstående valt att ställa som villkor att ingen ytterligare fosfor ska tillföras jordar som uppnått högsta och näst högsta fosforklass, P-AL klass V och klass IVB.

Skyddszoner minskar risken för ytavrinning av växtnäring och bekämpningsmedel, minskar den partikulära borttransporten av fosfor och kan även ha en positiv inverkan på den biologiska mångfalden. Mot bakgrund av det känsliga läget och recipientens utsatthet bedömer Miljöprövningsdelegationen att det är motiverat med en högre ambitionsnivå för skyddszoner än den grundnivå som följer av Jordbruksverkets föreskrifter.

Tidpunkten för spridning är en viktig faktor för att minimera förluster av näringsämnen, såväl tid på året som aktuella väderleksförhållanden. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det inte är motiverat med ett specifikt förbud mot gödselspridning under helger. Tidpunkten ska istället väljas så att förluster av växtnäring och olägenheter för närboende minimeras. Spridningen ska

ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Ett spridningsförbud under vissa tider kan stå i konflikt med en snabb och miljömässigt fördelaktig spridning. För de fall gödsel sprids på obrukad mark är det angeläget att myllning eller nedbrukning sker omgående i syfte att minimera ammoniakavgången. Verksamheten har åtagit sig att mylla eller bruka ner gödselmedel inom fyra timmar. Villkoret är i linje med sökandens åtagande.

Skydd av grundvatten för dricksvattenändamål har hög prioritet. Spridning av gödselmedel nära vattentäkter innebär en risk för påverkan på vattenkvalitén, både i form av bakterier och ämnen. Spridning av bekämpningsmedel riskerar att förorena vattentäkter med bekämpningsmedel och dess nedbrytningsprodukter. Faktorer som marklutning, jordart, förekomst av avgränsande dike, typ av vattentäkt m.m. påverkar risken för förorening i det enskilda fallet. Miljöprövningsdelegationen bedömer att 25 meter utgör ett tillräckligt skyddsavstånd. Om sökanden vill sprida gödselmedel eller bekämpningsmedel närmare enskild vattentäkt än 25 meter, åligger det sökanden att för tillsynsmyndigheten visa att det kan ske utan risk för påverkan på vattentäkten.

I syfte att minska ammoniakavgången ska flytande organiska gödselmedel inte bredspridas utan bandspridas eller spridas med en, ur miljösynpunkt, likvärdig eller bättre spridningsteknik.

Gödselbemängt vatten från fastgödsellagringen ska avledas till flytgödselbrunn i syfte att undvika grundvattenförorening.

BAT för lagring av flytgödsel från svin är enligt gällande BREF-dokument att täcka brunnarna. En bedömning av vilken täckning som är lämplig bör, enligt dokumentet, göras från fall till fall. Miljööverdomstolen har i mål M 8945-08 uttalat att fast tak måste anses utgöra BAT för att förhindra ammoniakavgång från svinflytgödsel. Sökanden har åtagit sig att täcka gödselbrunnarna med tak. Åtagandet omfattar inte satellitbrunnarna, då dessa inte ägs av verksamheten utan hyrs eller används på avtal. Villkoret är i linje med sökandens åtagande, i den del som inte avser satellitlagringen. Villkoret är utformat för att inte låsa verksamheten vid en specifik konstruktion.

Kemikalier och avfall (villkor 10-11)

Kemiska produkter, t.ex. bekämpningsmedel, drivmedel och eldningsolja samt avfall och farligt avfall ska förvaras och hanteras så att omgivningen skyddas mot föroreningar eller smitta. Avfall och restprodukter ska om möjligt nyttiggöras.

Buller (villkor 12)

Villkoret är utformat i enlighet med vedertagen praxis.

Uppskjutna frågor

Den berörda vattenförekomsten Lillån: Lillån, Särbobäcken, Ringvallabäcken, Myrbäcken (SE663483-154168) riskerar att inte klara miljökvalitetsnormen god ekologisk status 2021. Övergödning framhålls tillsammans med vandringshinder som den främsta anledningen till att god ekologisk status inte uppnås. Det går, enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning, inte att utesluta att verksamheten, om

inga ytterligare åtgärder vidtas, kan bidra till att miljö kvalitetsnormen för vatten överskrids.

Vattenförekomsten är en del av Sagaåns avrinningsområde. Vattenmyndigheten i Norra Östersjöns avrinningsområde har tagit fram ett åtgärdsprogram för Sagaåns avrinningsområde. Åtgärdsprogrammet är ännu inte beslutat utan är i skrivande stund på remiss. I programmet uppskattas reduktionsbehovet av fosfor, i avrinningsområdet som helhet, till 13 300 kg eller ca 50 % av bidraget. Jordbruket står för huvuddelen av bidraget och en betydande del av minskningen måste följaktligen komma tillstånd genom åtgärder i jordbruket.

I åtgärdsprogrammet listas kostnadseffektiva åtgärder för att minska fosforläckage från jordbruksmark. Strukturkalkning, anpassade skyddszoner och dammar som samlar upp fosfor (sedimentationsdammar) framhålls som de mest kostnadseffektiva åtgärderna. De kostnadsberäkningar som gjorts har gjorts i ett avrinningsområdesperspektiv. Miljöprövningsdelegationen anser att bolaget under en provotid ska utreda de tekniska och ekonomiska konsekvenserna av att genomföra åtgärderna utifrån verksamhetens förutsättningar.

Igångsättningstid

Bolaget har presenterat en etappvis utbyggnad där verksamheten är fullt utbyggd 2021. Miljöprövningsdelegationen ser inga miljömässiga hinder mot detta förfarande. Den med tillståndet utökade verksamheten ska ha satts igång senast 7 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i denna del.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen anser det lämpligt att tillsynsmyndigheten fattar beslut i avgränsade frågor rörande skyddszoner, kemikaliehantering och spridning av gödselmedel och kemiska bekämpningsmedel i anslutning till enskilda vattentäkter. Delegationen överlåter därför åt tillsynsmyndigheten att fatta beslut enligt vad som framgår av villkor 5, 7, och 12.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten, om föreskrivna villkor iakttas, går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Tillstånd ska därför lämnas till verksamheten.

Information

Detta tillstånd befriar inte bolaget från skyldigheten att iakttä vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser. Bestämmelserna i 12 kap. miljöbalken om miljöhänsyn i jordbruket samt förordningen 1998:915 om miljöhänsyn i jordbruket ska särskilt beaktas.

Av djurskyddslagen (SFS 1988:534) och djurskyddsförordningen (SFS 1988:539) framgår bl.a. att stallar och anläggningar ska förprövas innan åtgärden påbörjas.

Ansökan om förprovning av djurstall görs hos Länsstyrelsen i Västmalands län.

Av 2 kap. 10 § lagen (1998:950) om kulturminnen m.m. följer att den som avser att uppföra en byggnad eller anläggning eller genomföra ett annat arbetsföretag bör i god tid ta reda på om någon fast fornlämning kan beröras av företaget och i så fall snarast samråda med Länsstyrelsen. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Påträffad fornlämning ska anmälas till Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Vidare ska förordningen om animaliska biprodukter (EG nr 1069/2009) och Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter, och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur och människor beaktas.

Varje år före utgången av den 31 mars ska en miljörapport inges till tillsynsmyndigheten (26 kap. 20 § miljöbalken). Inlämningen ska ske digitalt via svenska miljörapporteringsportalen SMP. Miljörapporten ska utformas i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrift (NFS 2006:9) om miljörapporter för tillståndspliktiga verksamheter.

Ändrade ägandeförhållanden ska enligt 32 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) snarast möjligt meddelas till tillsynsmyndigheten av den nya verksamhetsutövaren.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, se bilaga 1. Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 15 januari.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har deltagit länsassessor Mikaela Öster, ordförande, och miljöskyddshandläggare Lars Andersson, miljöskakkunnig. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Henning Persson.

Mikaela Öster

Lars Andersson

Henning Persson

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT

16 (16)

2014-12-11

Dnr: 551-1446-14

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Sändlista:

Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen Västerås Stad 721 87 Västerås
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Havs- och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 Göteborg
Jordbruksverket 553 16 Jönköping
Västerås Stad Stadshuset 721 87 Västerås

Akten

Miljöskyddsenheten (LA, HP och IMA)
Rättsenheten (MÖ och AI)